

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 21 października 2010 r.

**Pani
Justyna Golińska
Dyrektor
Instytutu Polskiego w Wiedniu**

KNO-4101-03-16/2010
P/10/070

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował realizację przez Instytut Polski w Wiedniu (*Instytut*) zadań w zakresie promocji kultury polskiej w latach 2009-2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 1 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację przez Instytut zadań związanych z promocją kultury polskiej.

Formułując pozytywną ocenę, NIK uwzględniła prawidłowe wykonywanie przez Instytut założeń polskiej polityki zagranicznej poprzez zrealizowanie samodzielnie bądź udział w realizacji różnorodnych projektów promocyjnych, zgodnych z *Wytocznymi dla Instytutów Polskich z zakresu dyplomacji publicznej i kulturalnej*. Podjęte przez Instytut działania promocyjne obejmowały najważniejsze dziedziny kultury polskiej, w tym wiedzę o Polsce i jej historii, malarstwo, fotografię, film, teatr, muzykę, język i literaturę polską.

W latach 2009-2010 (I półrocze) Instytut na zadania z zakresu dyplomacji publicznej i kulturalnej wydatkował – w przeliczeniu na PLN – łącznie 813,5 tys. zł, w tym: w 2009 r. –

635 tys. zł, w I półroczu 2010 r. – 178,5 tys. zł. Koszty działalności programowej stanowiły odpowiednio 27,2% oraz 18,5% kosztów ogółem Instytutu.

W ww. latach Instytut zorganizował lub współorganizował 209 przedsięwzięć (155 – w 2009 r., 54 – w I półroczu 2010 r.), z czego w swojej siedzibie – 34 (23 – w 2009 r., 11 – w I półroczu 2010 r.), na terenie miasta Wiednia – 38 (32 – w 2009 r., 6 – w I półroczu 2010 r.), w 19 innych miastach Austrii – 137 (100 – w 2009 r., 37 – w I półroczu 2010 r.).

Instytut promował polską kulturę również poprzez wydawnictwa oraz prowadzenie strony internetowej, biblioteki, kursów języka polskiego.

Stwierdzone nieprawidłowości – z zakresu zarządzania procesem planowania i realizacji zadań – dotyczyły braku kompatybilności pomiędzy dokumentami planistycznymi rocznymi i kwartalnymi oraz sposobu prowadzenia ewidencji księgowej.

1. W formułowanych planach działalności Instytut przyjmował różne sposoby prezentacji projektowanych przedsięwzięć, co nie pozwalało na dokonanie analizy stopnia i zakresu ich realizacji.

W rocznych planach działalności Instytut wskazywał projekty interdyscyplinarne (trzy w 2009 r. i jeden w 2010 r.) oraz projekty promocji wiedzy o Polsce oraz różnych dziedzin sztuki. W 2009 r. układ ten nie był zachowywany w planach kwartalnych, co nie pozwalało na stwierdzenie, jakie przedsięwzięcia na dany kwartał były planowane w ramach poszczególnych projektów interdyscyplinarnych.

Wyodrębnienie przedsięwzięć, składających się na projekt interdyscyplinarny, nastąpiło dopiero na etapie sporządzania rocznego sprawozdania z działalności Instytutu w 2009 r.

W ocenie NIK ogólne zapisy w rocznym planie działalności oraz planach kwartalnych nie pozwalają na monitorowanie stopnia realizacji danego projektu oraz prawidłowości wykonania poszczególnych jego przedsięwzięć.

2. Ewidencja księgowa Instytutu nie była prowadzona w sposób umożliwiający automatyczne przypisanie kosztów do przedsięwzięć realizowanych przez Instytut.

Powyższe – w ocenie NIK – utrudniało właściwą kalkulację i analizę kosztów jednostkowych przedsięwzięć, jak również ustalenie faktycznych nakładów poniesionych przez Instytut w związku z realizacją pojedynczego wydarzenia artystycznego.

Ponadto uwagi NIK dotyczą nieopracowania wieloletniego programu działalności Instytutu, uwzględniającego system monitoringu i ewaluacji skuteczności realizowanych działań na rzecz zbudowania pozytywnego wizerunku Polski.

Instytut nie podjął działań na rzecz opracowania wieloletniego programu działalności, mimo że zarówno w rocznych planach działalności, jak i w sprawozdaniu z działalności za rok 2009 wskazywano elementy wchodzące w skład wieloletnich programów strategicznych takie, jak grupy docelowe, identyfikacja przeszkód w prowadzeniu i rozszerzaniu działalności promocyjnej.

W ocenie NIK perspektywiczne planowanie działalności w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej, polegające w szczególności na określaniu kierunków jej rozwoju, celów i wskaźników realizacji oraz diagnozowaniu obszarów problemowych, ma istotne znaczenie dla wypracowania spójnej i długofalowej polityki promocyjnej Polski.

Należy podkreślić, że – zgodnie z postanowieniami Regulaminów organizacyjnych MSZ, obowiązujących w latach 2009-2010 [§ 34 ust. 2 pkt 1 i 2 Regulaminu z dnia 24 marca 2009 r. (Dz. Urz. MSZ Nr 2, poz. 12, ze zm.) oraz § 36 ust. 2 pkt 1 i 2 Regulaminu z dnia 31 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. MSZ Nr 7, poz. 111)] – do zadań ogólnych placówek zagranicznych, w tym Instytutów Polskich, należało aktywne uczestniczenie w procesie formułowania i realizowania polityki zagranicznej, w szczególności wypracowywanie koncepcji, proponowanie rozwiązań i zgłaszanie inicjatyw w zakresie właściwości merytorycznej, a także przygotowywanie projektów m.in. programów, planów, analiz, opinii, wniosków.

Ustalono, że Instytut nie wypracował systemu monitoringu i ewaluacji efektywności swojej działalności, mimo iż dysponował odpowiednimi narzędziami, w tym przede wszystkim gromadził recenzje prasowe oraz dane liczbowe dotyczące frekwencji organizowanych przedsięwzięć.

W ocenie NIK istnieje konieczność dalszego rozwoju powyższych narzędzi oraz wdrożenia praktyki planowania szczegółowych celów działalności w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej i mierników ich osiągnięcia.

Brak powyższych celów i mierników działań promocyjnych, zdaniem NIK, uniemożliwia jednoznaczne określenie wpływu działalności Instytutu na budowę wizerunku Polski jako kraju o bogatym dziedzictwie kulturowym, a także nie pozwala na zwymiarowanie efektów

działalności promocyjnej i w konsekwencji uniemożliwia dokonanie oceny skuteczności zrealizowanych przez Instytut zadań.

Przedstawiając Pani Dyrektor powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

- 1) zapewnienie ujmowania w rocznych i kwartalnych planach działalności przedsięwzięć w układzie pozwalającym na analizę stopnia i zakresu realizacji planowanych projektów oraz przedsięwzięć,
- 2) prowadzenie ewidencji księgowej w sposób umożliwiający przypisanie kosztów do poszczególnych realizowanych przedsięwzięć,
- 3) rozważenie opracowania wieloletniego programu działalności Instytutu, formułującego szczegółowe cele oraz mierniki, służące ocenie efektywności i skuteczności podejmowanych działań.

Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pani Dyrektor o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.